

2,50 zł

MIESIĘCZNIK SAMORZĄDU GMINNEGO

ROK XXXII nr 2/287 luty 2021

ISSN 1506-4263



gazeta Krasnobrodzka



**KRASNOBRODZKI ZALEW
W ZIMOWEJ SZACIE**



fot. J. Monastyrski

Więści z Gminy

Podpisano umowę na wykonanie nawierzchni na ul. Leśnej

26 stycznia 2021 r. podpisano umowę na wykonanie nawierzchni bitumicznej na ulicy Leśnej w Krasnobrodzie o długości 382,69 m, położonej na działce nr ewid. 1804/1, 1807/2, 1800/3, 1820/2, 1805/1, 1803/2 od km 0+000,00 do km 0+382,69.

Wykonawcą ww. zadania została firma Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp. z o.o. z siedzibą w Kalinowicach.

Cena brutto wybranej oferty wynosi 86 039,98 zł.

Termin realizacji planowany do 31.05.2021r.

Umowa na termomodernizację budynku przy ul. Rynek 12

2 lutego w Urzędzie Miejskim w Krasnobrodzie została podpisana umowa na roboty budowlane w ramach zadania pn. „Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej, Budynku Podmiotu Ekonomii Społecznej przy ul. Rynek 12 w Krasnobrodzie”.

Wykonawcą zadania została firma Usługi Budowlane Małgorzata Nakapała z siedzibą w Zamościu.

Wartość zadania 500 333,48 zł brutto.

Termin wykonania prac - do 31.08.2021 r.

Zadanie realizowane w ramach projektu pn. „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w gminie Krasnobród” współfinansowanego ze środków Europej-



Gmina Krasnobród na X miejscu w Ogólnopolskim Rankingu!

Gmina Krasnobród znalazła się na X miejscu w Polsce w kategorii „Najlepsza gmina miejsko-wiejska 2020 roku”.

Ranking obejmujący wszystkie samorządy w Polsce prowadzi Związek Powiatów Polskich.

Kategorie, w których nasza gmina zdobyła najwięcej punktów to m. in.:

- za pozyskiwanie środków finansowych pozabudżetowych,
- za wielkość środków finansowych wydatkowanych na realizację zadań publicznych przez ngo,
- za organizowanie wydarzenia, którego celem jest prezentacja organizacji pozarządowych,
- za wspieranie i aktywizację środowiska senioralnego,
- za wdrażanie lub współfinansowanie programów związanych z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych,
- za wspieranie i promocję wolontariatu,
- za partnerstwo publiczno-prywatne.



społeczne.

Ogólnopolski Ranking Gmin i Powiatów to bezpłatny i dobrowolny konkurs prowadzony przez Związek Powiatów Polskich. Oceniając samorządy, eksperci ZPP wydają opinię według wielu kryteriów

ujętych w dziewięciu grupach tematycznych takich jak: działania proinwestycyjne i prorozwojowe; rozwój społeczeństwa informacyjnego; rozwój społeczeństwa obywatelskiego; promocja rozwiązań z zakresu ochrony zdrowia i pomocy społecznej, promocja rozwiązań z zakresu edukacji, kultury i sportu; wspieranie działań na rzecz gospodarki rynkowej; promocja rozwiązań ekologicznych i proekologicznych; współpraca krajowa i międzynarodowa; działania promocyjne.

*Małgorzata Miecznik-Borkowska
Inspektor ds. funduszy unijnych UM*



skiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi priorytetowej 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna, Działanie 5.2 Efektywność energetyczna sektora publicznego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.

Podpisanie umowy na termomodernizację szkoły

2 lutego w Urzędzie Miejskim w Krasnobrodzie została podpisana umowa na ro-



boty budowlane w ramach zadania pn. „Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół w Krasnobrodzie”.

Wykonawcą zadania została firma INVEST ENERGY Paweł Kmicieć z siedzibą w Biłgoraju.

Wartość zadania 805 542,99 zł brutto.

Termin wykonania prac - do 31.08.2021 r.

Zadanie realizowane w ramach projektu pn. „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w gminie Krasnobród” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi priorytetowej 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna, Działanie 5.2 Efektywność energetyczna sektora publicznego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.

Informację zebrała: Mariola Czapla



gazeta krasnobrodzka

Miesięcznik, Pismo Samorządu Gminnego w Krasnobrodzie	
Wydawca:	Krasnobrodzki Dom Kultury
Redakcja:	Mariola Czapla (red. nac.), Mariola Kawecka, Marzena Mazurek, Joanna Cios (korekta)
Opracowanie graficzne:	PharmDesign Justyna Chrabąszcz
Druk:	Zakład Poligraficzny Krystyna Górską ul. Ogrodnicza 34, Skokówka, 22-400 Zamość; tel. 84 639 27 97
Adres redakcji:	KDK, ul. 3-go Maja 26, 22-440 Krasnobród tel. 84 660 71 17, e-mail: kontakt@kultura.krasnobrod.pl, https://gazeta.krasnobrod.pl
Zastrzegamy sobie prawo skracania i adustacji tekstów oraz zmiany ich tytułów. Nie zwracamy materiałów nie zamówionych.	
Nakład 350 egz.	

Wizyta Ministra Edukacji i Nauki w Zespole Szkół w Krasnobrodzie

5 lutego br. Minister Edukacji i Nauki Przemysław Czarnek odwiedził Zespół Szkół w Krasnobrodzie w województwie lubelskim. Wizyta była okazją do rozmów z dyrekcją i nauczycielami na temat funkcjonowania szkoły po wznowieniu nauki po feriach zimowych.

Nauka stacjonarna w klasach 1-3

W Zespole Szkół w Krasnobrodzie, w ramach którego działa przedszkole, szkoła podstawowa i liceum ogólnokształcące łącznie uczy się 556 uczniów. Od 18 stycznia br., kiedy do szkół wróciły najmłodsze roczniki, uczniowie klas 1-3 szkoły w Krasnobrodzie uczą się stacjonarnie, z zachowaniem reżimu sanitarnego.

100% frekwencja na zajęciach w szkole

Wizyta Ministra Przemysława Czarka w Krasnobrodzie była okazją do rozmów na temat bezpiecznego po-

wrotu kolejnych grup uczniów do nauki stacjonarnej. W ocenie dyrektora placówki, decyzja o powrocie do stacjonarnego trybu nauki była dobrym rozwiązaniem, na co wskazuje niemal 100 % frekwencja uczniów na zajęciach.

Dyrektor szkoły podkreślała, że nauczyciele, uczniowie i rodzice ze zrozumieniem podeszli do wytycznych Ministerstwa Edukacji i Nauki, Ministerstwa Zdrowia oraz Głównego Inspektora Sanitarnego, respektując zalecenia i ciesząc się, że nauka stacjonarna wróciła w klasach 1-3.

W szkole odbywają się na bieżąco konsultacje dla uczniów klas ósmych, maturzystów oraz tzw. próbne egzaminy, z zachowaniem reżimu sanitarnego. Podczas wizyty minister Przemysław Czarnek miał okazję spotkać się również z rodzicami uczniów i podziękować im za wspieranie dzieci oraz na-



uczycieli podczas nauki zdalnej i za zrozumienie i akceptację obowiązujących obostrzeń.

Szkola pamięta o ważnych rocznicach i wydarzeniach

Zespół Szkół w Krasnobrodzie organizuje wiele przedsięwzięć o charakterze charytatywnym, m.in. kiermasz świąteczny, zbiórki darów oraz patriotycznym. Co roku uczniowie i nauczyciele włączają się w upamiętnianie Narodowego Dnia Żołnierzy Wyklętych, organizując m.in. Międzyszkolny Bieg Tropem Wilczym. Przygotowywane są także żywe lekcje historii. W placówce obchodzono 100. rocznicę urodzin św. Jana Pawła II.

www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka



Potrzeba dzisiaj matki¹

I. W każde imieniny mojej mamy, śp. Apolonii Walewander, od 2008 roku spotykamy się w tym krasnobrodzkim sanktuarium, aby modlić się za jej duszę. Wspominamy ją. W naszych sercach pozostała na zawsze jako osoba ciepła, życzliwa i wierna rodzinie. Podczas tych spotkań mówimy o naszej Mamie i o matce w ogóle, o jej macierzyńskim posłannictwie. Wspominamy zatem wszystkie matki – moją i twoją. Kanwą rozważań są zawsze konkretne czytania mszalne przewidziane przez Kościół na dany dzień. Tak jest i dzisiaj, w VI niedzielę zwykłą roku B.

II. Wsłuchajmy się zatem głębiej w skierowane także do nas słowa św. Pawła z jego Pierwszego Listu do Koryntian. Apostoł mówi: *Czy jecie, czy pijecie, czy cokolwiek innego czynicie, wszystko na chwałę Bożą czyńcie* (1 Kor 10, 31). To jedno z piękniejszych apostoelskich pouczeń, zrodzonych z własnego przekonania i praktyki. Apostoł Paweł daje nam siebie za wzór do naśladowania. W swojej nauce stara się zawsze trafić do wszystkich ludzi. W tym samym liście napisał: *nie szukając własnej korzyści, lecz dobra wielu, aby byli zbawieni* (1 Kor 11, 1). Takie

pouczenie to zobowiązanie dla nas wszystkich, zwłaszcza dla mówiącego te słowa, który przemawia do bliskich sobie ludzi z rodzinnej parafii.

III. Proponuję teraz posłuchać niezwykłego, ale i bardzo wymownego opowiadania pt. *Kobieta*, znalezione gdzieś w Internecie. Oto jego treść:

„Kiedy Bóg tworzył kobietę, pracował do późna szóstego dnia.

Przechodził obok Anioł i zapytał:

– Dlaczego poświęcasz tyle czasu właśnie temu dziełu?

A Pan odpowiedział:

– Czy zauważyłeś wszystkie szczegóły, jakie muszę uwzględnić, żeby ją ukształtować? Musi być zmywalna, choć nie zrobiona z plastyku, mieć więcej niż dwieście ruchomych części, które mają być wymienne, i musi funkcjonować na wszelkiego rodzaju żywieniu; musi być zdolna objąć kilkoro dzieci na raz, przytulić tak, by uzdrowić, co jest do uzdrowienia – od stłuczonego kolana do złamanego serca, a to wszystko musi zrobić tylko dwiema rękami.

Anioł był pod wrażeniem.

– Tylko dwiema rękami... niemożliwe! I to jest model standardowy?! To zbyt wiele pracy jak na jeden dzień... Jutro dokończysz.

– Nie będę czekać do jutra – powiedział Pan. – Jestem już tak bliski ukończenia tego dzieła. Stanie się najmiłsze mojemu sercu. Ona sama siebie leczy, kiedy zachoruje, i potrafi pracować osiemnaście godzin dziennie.

Anioł podszedł bliżej i dotknął kobiety.

– Ale uczyniłeś ją taką miękką, Panie.

– Jest miękka – powiedział Pan – lecz uczyniłem ją także silną. Nie wyobrażasz sobie nawet, co potrafi znieść i ile pokonać.

– Czy ona potrafi myśleć? – zapytał Anioł.

Pan odpowiedział:

– Nie tylko potrafi myśleć, ale potrafi przekonywać i pertraktować.

Anioł dotknął policzka kobiety...

– Panie, zdaje się, że to dzieło przecieka! Zbyt dużo nałożyłeś ciężarów.

– Ona nie przecieka... To łąza – poprawił Pan Anioła.

– Łaza? A co to takiego? – zapytał Anioł.

Pan odpowiedział:

– Łzy są jej sposobem wyrażania smutku, wątpliwości, miłości, samotności, cierpienia i dumy.

To zrobiło duże wrażenie na Aniele.

– Panie, jesteś geniuszem. Pomyślałeś o wszystkim. Kobieta jest naprawdę cudowna!

– Rzeczywiście jest! Kobieta posiada siłę, która zadziwia mężczyznę. Potrafi radzić sobie z kłopotami i dźwigać ciężkie brzemie. Ma w sobie szczęście, miłość i przekonania. Uśmiecha się, gdy chce jej się krzyknąć. Śpiewa, gdy chce jej się płakać, płacze, gdy jest szczęśliwa, i śmieje się, gdy się boi. Walczy o to, w co wierzy.

Sprzeciwia się niesprawiedliwości. Nie akceptuje «nie» jako odpowiedzi, kiedy widzi lepsze rozwiązanie. Daje z siebie wszystko, żeby jej rodzinie do-

brze się wiodło. Zabiera swoją przyjaciółkę do lekarza, kiedy się o nią martwi. Jej miłość jest bezwarunkowa. Płacze, kiedy jej dzieci odnoszą sukces. Jest szczęśliwa, kiedy wie, że jej przyjaźniom. Cieszy się, kiedy słyszy o narodzinach czy weselu. Boli ją serce, kiedy umiera ktoś z rodziny lub bliski przyjaciel. Ale znajduje siłę, by żyć dalej. Wie, że pocałunek i przytulenie mogą uzdrowić złamane serce. Ma tylko jedną wadę... Zapomina, ile jest warta...”

Myślę, że do tych niezwykłych a pięknych słów należy dodać jeszcze jedno, jakby puentę, że bycie kobietą jest bezcenne! Tym bardziej bezcenne jest bycie matką!

IV. W dzisiejszej niedzielnej Ewangelii słyszymy, że Jezus uzdrowił chorego na trąd. Zbawiciel świata „*zdjęty litością, wyciągnął rękę, dotknął go [chorego] i rzekł do niego: «Chcę, bądź oczyszczony».* Natychmiast trąd go opuścił i został oczyszczony” (Mk 1, 41-42). Jezus jednocześnie dodał: „*Idź, pokaż się kapłanowi*” (Mk 1, 44). Oznacza to, abyś nie zrywał więzi z Bogiem, ale i ze swoim środowiskiem wiary, zwłaszcza z kapłanem, z twoim duszpasterzem. W więzi z duszpasterzem jest twoja siła i moc. Jezus jest w stanie uzdrowić także każdego dzisiejszego człowieka z naszego codziennego trądu, jakim jest grzech.

V. Henryk Sienkiewicz, wielki mistrz pióra, laureat literackiej Nagrody Nobla, w 1910 r. wydał niezwykłą powieść pt. *Wiry*. Poruszył w niej sprawy społeczne współczesnego sobie czasu i Polski pozostającej jeszcze pod zabarami. W swoich przewidywaniach i przeczeniach okazał się wprost prorokiem. Przewidział poniekąd to wszystko, co teraz przeżywamy.

W końcowej części powieści napisał: „*Jalowy piasek zasypuje naszą tradycję, naszą cywilizację, naszą kulturę – całą Polskę – i zmienia ją w pustynię, na której giną kwiaty, a żyć mogą tylko – szakale*” (*Wiry*, t. II, Lwów 1936, s. 231).

Główny bohater książki, doktor Szremski, miał przed oczyma ciało dziewczyny zamordowanej przez tych ludzi, którym chciał codziennie pomagać. Rozważał. „*Tak, tak – mówił sobie – to niby pomyłka, ale podobne pomyłki są istotnie logicznym następstwem rozpętania ślepych zwierzęcych instynktów. Trzeba przyznać, że w tej chwili zlatujemy na złamanie karku do jakiejś bezdennej przepaści. I to nie tylko my. – Ale czy wolno z tego wnioskować, że jak dziś odprowadziliśmy zabita przez motłoch [...], tak za lat dziesięć, dwadzieścia, czy pięćdziesiąt, będziemy*

świadkami pogrzebu nauki, kultury i cywilizacji? [...]. Najwyższy czas, żeby Bóg, który rządzi światem, złożył jakiś nowy dowód, że nim istotnie rządzi. Powinno zagrznieć tak, żeby się aż ziemia zatrzęsła [...]. Ludność zaczyna wstępować na drogę wprost przeciwną całej naturze. Bo całym wysiłkiem natury jest tworzyć jak najdoskonalsze osobniki i przez nie uszlachetniać gatunek, a ludzkość odwrotnie: zabija je tak, jak zabito tę anielską dziewczynę, lub chwyta za włosy i ściąga z wyżyn do ogólnego poziomu” (tamże, s. 232).

„*Czy jednak – mówił sobie – my ostaniem się wśród tych wstrząśnień, fal i wichrów? [...]. Piasek zasypuje całą Polskę i zmienia ją w pustynię, na której żyją szakale?...*” (tamże, s. 233).

Bohater powieści, o jakże i dzisiaj aktualnie brzmiącym tytule *Wiry*, swój wywód kończy w sposób zdecydowany: „*Nie ma rady. Trzeba wracać do mojej dziury i pchać taczkę dalej...*” (s. 235).

VI. Aby pokonać niełatwą rzeczywistość, także tę współczesną, potrzeba na co dzień dobrej matki. Potrzeba ciebie. Potrzeba nade wszystko Ewangelii, Dobrej Nowiny, jak brzmi polski przekład tego greckiego słowa – *euangelion*. Potrzeba Jezusa, który ją przyniósł na świat. „*Oświata bez religii wyhoduje tylko złodziei i bandytów*” – stwierdza w cytowanej książce Henryk Sienkiewicz (tamże, s. 230). Tych słów nie możemy zapomnieć, zwłaszcza dziś, kiedy mówimy o matce, która poza wszystkim innym prowadziła nas do Jezusa. W dzisiejszej Ewangelii św. Marek powiedział krótko i zwięźle: „*A ludzie zewsząd schodzili się do Niego*”, to jest do Jezusa (Mk 1, 45).

Jezus jest doprawdy na wyciągnięcie ręki, chociażby tu, w kościele. Kościół to wspólnota ludzi, którzy całym sercem, umysłem i wolą przyłączyli się do Jezusa Chrystusa i Jego Ojca. Bóg uwalnia człowieka z najcięższych uzależnień. Pan Bóg uzdrawia ciało – oczyszcza z trądu, przywraca wzrok niewidomemu, leczy i uwrażliwia sumienie, umacnia i karmi do syta w beznadziei. Tego wszystkiego jestem do głębi pewien i za tę prawdę gotów jestem nawet życie dać.

Ks. prof. dr hab. Edward Walewander

¹ Kazanie przygotowane do wygłoszenia 14 lutego 2021 r. w kościele p.w. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Krasnobrodzie.

Moje opowieści o Krasnobrodzie O niezwykłej przyjaźni i równie niezwykłej pieśni

W chwili wybuchu II wojny światowej w krasnobrodzkim kościele posługiwało trzech księży: proboszcz ks. Antoni Wójcikowski oraz wikariusze Michał Popielec i Marcin Bardel, dla którego była to pierwsza placówka. Ks. Marcin pracował w Krasnobrodzie od czterech miesięcy; pokochał Matkę Bożą Krasnobrodzką, polubił parafię i ludzi i dobrze się tutaj czuł. We wrześniu był świadkiem bitwy pod Krasnobrodem i pomagał w opiece nad rannymi żołnierzami, dzielił się chlebem z uciekinierami, później opiekował się wysiedlonymi, głosił patriotyczne kazania i zaangażował się w działania ruchu oporu. 19 czerwca 1940 r. o czwartej nad ranem, w ramach szeroko zakrojonej akcji wyniszczania polskich elit, ks. Marcin Bardel został aresztowany. Wraz z nim aresztowano proboszcza Antoniego Wójcikowskiego, senatora Kazimierza Fudakowskiego, doktora Konstantego Łastowieckiego, kierownika szkoły Władysława Gąsiora, kierownika tartaku Feliksa Stanko i wielu innych, tak z Krasnobrodu jak i okolicznych miejscowości. Ich jedyną winą było to, że byli Polakami. Wszyscy zostali przewiezieni do Zamościa i osadzeni w Rotundzie. Tam przywitano ich swoistą „ścieżką zdrowia”; każdy z zatrzymanych musiał biec ze swoim bagażem w szpalerze Gestapowców, którzy gęsto ustawieni, bili biegnącego kijami. Kazimierz Fudakowski wspominał: „(...) widziałem jak jednym z ostatnich, którego w szpalerze ganiano był nasz wikary ks. Marcin Bardel. Widziałem jak biegł, jak padał, jak go pałkami bito, jak utylał w błocie szczuto psami, aż wreszcie w poszarpanej sutannie wtrącono do naszej celi.”¹ W sumie tego dnia aresztowano ponad 200 osób, w tym szesnastu kapłanów; wśród nich znaleźli się księża Ludwik Liwerski - proboszcz z Łukowej i Dominik Maj - proboszcz z Łaszczowa, późniejsi przyjaciele ks. Marcina. Niedługo po aresztowaniu Niemcy uwolnili proboszcza Wójcikowskiego i senatora Fudakowskiego, pozostałych przewieziono na Zamek Lubelski, a stamtąd, po kilku dniach, do obozu koncentracyjnego w Sachsenhausen. Pół roku później tych, którzy przeżyli, przeniesiono do obozu w Dachau - głównego miejsca eksterminacji polskiego duchowieństwa podczas wojny.

Wszystko, co działo się w obozie koncentracyjnym, podporządkowane było zasadzie: człowiek jest numerem bez wartości, a jedyna droga wyjścia z obozu prowadzi przez komin krematorium. Zgodnie

z tą zasadą każdemu nowemu więźniowi odbierano wszystkie rzeczy osobiste, pozabawiano tożsamości i nadawano obozowy numer. Od tego momentu przestawał istnieć jako indywidualny człowiek, stawał się numerem i tracił prawo do ludzkiego traktowania. Po obowiązkowej kąpieli i ogoleniu owłosienia z całego ciała wszyscy otrzymywali więzienną, często niedopasowaną pasiaki i byle jakie obuwie. Ubranie to nosili zarówno latem jak i zimą, a strażnicy bardzo często sprawdzali, czy nikt nie podkłada pod pasiak szmat lub papieru, by było ciepłej. Codziennie były tutaj nieustanne wrzaski i wyzwiska SS-manów i strażników, szczucie psami, bicie,

okrutne i wyrachowane znęcanie się nad więźniami, zwłaszcza księżmi, nieustanne ich poniżanie, wyszydzenie lub stosowanie wymyślonych kar.

Jedną z największych udręk, jakie przeżywali więźniowie obozu koncentracyjnego był nieustający głód; na śniadanie otrzymywali menażkę ciepłej lury zwanej szumną kawą, na obiad „trzy czwarte litra wodnej zupy (trzy miesiące brukiew, trzy miesiące kapusta, trzy miesiące suszona kapusta i trzy miesiące szpinak, czyli jakaś trawa) i jako dodatek dwa, trzy kartofle w łupinach. Na kolację otrzymywało się zaś herbatę (wywar z liści porzeczkowych), 25 dekagramów chleba kartoflanego i margaryny tyle, co mały palec. I to było wszystko.”² Najtragiczniejszy był rok 1942, kiedy i te racje zostały zmniejszone; więźniowie zjadali wtedy wszystko, co znaleźli i co nadawano się do jedzenia: rośliny, żaby, dżdżownice, jeże... Jedni wyglądali jak żywe szkielety, inni z kolei byli bardzo opuchnięci, wszyscy z niedożywienia zapadali na przeróżne choroby. Wielu umierało z głodu. Jedynym ratunkiem były paczki żywnościowe z domu, na które Niemcy wtedy pozwolili. Jednak ile jedzenia można zapakować do paczki, której waga nie mogła przekraczać 2 kg? Ks. Bardela wspomagały w tym czasie, oprócz rodziny, jego parafianki, nauczycielki M. Ritterowa z Majdanu Małego i H. Świerzowska z Krasnobrodu, a on sam otrzymaną żywnością dzielił się z innymi. Jedynymi, którzy w obozie w Dachau dzielili się chlebem ze współwięźniami byli polscy kapłani.

Oprócz głodu i szykan doskonale sprawdzającą się metodą wyniszczania więźniów była trwająca wiele godzin, przekraczająca ludzkie siły praca. Księża kierowano w obozie do najcięższych prac, m.in. na tzw. „plantagach”, polach przylegających do obozu, gdzie na obszarze 170 ha uprawiano warzywa, ziola, kwiaty, krzewy owocowe, itp. Pracowano tu niezależnie od pory roku, w spiekocie, deszczu i mrozie, a do szczęśliwców zaliczano tych, którzy znaleźli zatrudnienie pod dachem, np. w szopach przeznaczonych do suszenia ziół. I choć trudno wyobrazić sobie dzisiaj, co można robić w polu w środku zimy, to jednak okazuje się, że można te pola... odśnieżać. Każdego dnia z plantacji na taczkach zwożono do obozu zmarłych lub umierających z wycieńczenia i głodu, bo jak wyjaśniał ks. Bardel, „wyszedł z obozu i musiał wrócić, by liczba się zgadzała, a jaki, to już nieważne”.



Ks. Ludwik Liwerski



ks. Dominik Maj.

Źródło: dominikmaj.pl/modlitwa/

Dla Boga w hitlerowskich obozach koncentracyjnych nie było miejsca. Wszystkim więźniom, a zwłaszcza kapłanom, zabierano medaliki, różańce, książeczki do nabożeństwa, obrazki, a wszelkie praktyki religijne były surowo zakazane i okrutnie karane. Pozostawała tylko cicha modlitwa odmawiana w ukryciu podczas wielogodzinnych apeli, pracy, czy przed snem, a przecież to właśnie tutaj, na tej nieludzkiej ziemi, bezustannie padały pytania o sens cierpienia, a ludzie rozpaczliwie potrzebowali duchowej pociechy. Polscy księża nie poddali się tym zakazom; w ukryciu zrodził się „obozowy Kościół”. W największej tajemnicy, czasem w środku nocy, z wystawionymi dla bezpieczeństwa strażami sprawowali Najświętszą Ofiarę wiedząc, że jeśli zostaną złapani, zapłacą życiem. Tylko sobie wiadomymi ścieżkami zdobywali Hostie, dzielili je na małe kawałki i nieśli do współwięźniów, spowiadali ich i nierzadko dysponowali na śmierć. Ks. Dominik Maj w liście do siostry prosił o przysłanie mu „lekarstwa, które codziennie rano zażywał”. Siostra zrozumiała i wysłała Hostie ukryte w bochenku chleba. Odtąd nosił Je stale przy sobie i w skrytości udzielał w polu, umywalni, między blokami; wszyscy mieli świadomość, że mogą zapłacić za to życiem, jednak pragnienie spotkania z Jezusem było tak wielkie, że zwyciężało lęk. Takie chwile dawały więźniom Dachau poczucie prawdziwej wolności.

W takiej właśnie obozowej rzeczywistości narodziła się i rozwinęła, a potem przetrwała przez całe życie przyjaźń pomiędzy ks. Marcinem Bardelem, Ludwikiem Liwerskim i Dominikiem Majem. Kapłani przez pięć lat mieszkali w tym samym baraku, dzielili tą samą szałkę na męzki i ręczniki, troszczyli się o siebie, a także bardzo często razem pracowali. Przy każdej nadarzającej się okazji polecali się w modlitwie Bogu i Najświętszej Pannie; by przetrwać, by ocalić godność ludzką i kapłańską, by nie zniechęcić i nie złorzeczyć. Śpiewali godzinki, odmawiali litanie, nieszpory, różaniec. Kiedy nie było w pobliżu strażnika i można było spokojnie porozmawiać, ks. Marcin tak pięknie i wzruszająco opowiadał o Matce Bożej Krasnobrodzkiej, o cudach i łaskach doznawanych za Jej przyczyną, że uzdolniony muzycznie ks. Dominik, poruszony do głębi tymi opowieściami, ułożył pieśń, hejnał, którym przyjaciele witali każdy nowy, dany im przez Boga, dzień. I płynęły co rano ku niebu, śpiewane półszepceniem, by strażnik nie słyszał, przejmujące w swej prostocie i jakże dobrze znane nam słowa: „Witaj Maryjo Krasnobrodzka Pani/ Tylu łaskami wsławiona./ Tobie składamy serca



ks. Marcin Bardel
Źródło: pow-lub-1-2014.p

nasze w dani./ Na wieki bądź pozdrowiona./ Spójrz na lud Twój/ Tej Lubelskiej³ ziemi/ zbij wszystkie ły i cierpienia./ Wspieraj nas z nieba modłami swoimi/ Daj siły, wiedź do zbawienia”. A potem - wspominał ks. Dominik - „w czasie pracy często ks. Marcin prznosił „naszą duszę utęsknioną” do tych malowniczych wzgórz Roztocza, (...) do klasztoru i pięknej świątyni, gdzie za trzema zasłonami cudowny, maleńki obraz Krasnobrodzkiej Pani, do kaplic różańcowych, kaplicy „na wodzie”, do św. Rocha w cieniście wąwozie, do tego ukochanego wiernego ludu, który na Jagodną szedł dziesiątki kilometrów do swej Pani i Matki... Na przyszłego proboszcza Krasnobrodu wyznaczaliśmy najstarszego z nas Ks. Ludwika Liwerskiego.”⁴

Pod koniec wojny, kiedy do obozu zbliżał się front, a paczki coraz rzadziej przychodziły, przyjaciele postanowili zrobić zapasy na „czarną godzinę”. „Zebrałiśmy - opowiadał po latach ks. Marcin - ja, Dominik, Józio (zaprzyjaźniony z bohaterami kleryk z diec. włocławskiej) i ksiądz



Zdjęcie ks. Ludwika Liwerskiego
jego obozowy numer, fragment pasiaka
i drutów z Dachau

Liwerski - rzeczy nie psujące się jak suchary, miód, smalec; nadto zorganizowałem dla każdego buty skórzane, żebyśmy mieli w czym maszerować, jak się wojna skończy. (...) Zrobiłem skrzynię drewnianą i to wszystko razem zakopałem pod poręczkami w rogu plantaży.”⁵ Na drugi dzień okazało się, że wszystko zniknęło; skrzynię zabrał esesman, który wszystko widział z wieży strażniczej. Księża, oczekując na śledztwo i pewną śmierć całą duszą polecali się opiece Pana Boga i Maryi. Przeżyli, bo esesman nikomu nie zameldował, a oni sami świetnie wiedzieli, komu zawdzięczają ratunek.

22 kwietnia 1945 r. w obozie odbył się niezwykle akt zawierzenia; więźniowie oddali się w opiekę św. Józefowi w duchowej łączności z Jego Sanktuarium w Kaliszu. Tydzień później, 29 kwietnia 1945 r. obóz został wyzwolony przez niewielki oddział żołnierzy amerykańskich na trzy godziny przed zaplanowaną przez Niemców całkowitą likwidacją obozu i wymordowaniem wszystkich więźniów. Ocalenie to uznano za oczywisty cud za przyczyną Św. Józefa.

Z uwięzionych w Dachau 1773 polskich księży, hitlerowcy zamęczyli 868. Od 2002 r. dzień wyzwolenia obozu obchodzony jest jako Dzień Męczeństwa Duchowieństwa Polskiego w czasie II wojny światowej.

Różnie potoczyły się losy przyjaciół po odzyskaniu wolności. Ks. Bardel nie wrócił do kraju i przez wiele lat pracował wśród Polonii w Anglii. Pierwszy raz do Polski przyjechał w 1960 r., widział się wtedy z ks. Dominikiem i można przypuszczać, że był w Krasnobrodzie. Do Polski wrócił na stałe w 1967 r. i zamieszkał u brata w rodzinnym Kobielniku. Z całą pewnością wiemy, że w 1983 r. przyjechał do naszego Sanktuarium z pokłonem dla Matki Bożej; w kościele chciał być sam, a kiedy wyszedł, widać było, że płakał. Zmarł cztery lata później, spoczywa na cmentarzu parafialnym w Wiśniowej.

Ks. Dominik Maj, wróciwszy do kraju, objął jako proboszcz parafię Boby. W 1958 r. został mianowany proboszczem w Bychawie i na tym stanowisku pracował do końca. Kiedy tylko mógł, spotykał się zarówno z ks. Bardelem jak i z ks. Liwerskim w Krasnobrodzie, obaj bywali także na pielgrzymkach byłych więźniów Dachau do kaliskiego Sanktuarium Św. Józefa. Zmarł 12 listopada 1976 r. w Krakowie, w obecności swej siostry, nazaretanki; był w podróży - jechał odwiedzić ks. Marcina.

Ks. Ludwik Liwerski na własną prośbę został proboszczem w Krasnobrodzie. W liście do biskupa Fulmana pisał:

„Opatrzność Boża pozwoliła mi przetrwać pięć lat w obozie koncentracyjnym i powrócić do diecezji. Chciałbym cudownie zachowane siły poświęcić nadal pracy duszpasterskiej w diecezji i przyczynić się do rozszerzenia czci Matki Najświętszej w cudownym Jej obrazie Krasnobrodzkim. W najcięższych chwilach życia obozowego, wśród głodu, chorób i tortur, szukałem pomocy u Królowej Męczenników. Za łaski doznane pragnę odwdziżyć się serdeczną i gorliwą pracą kapłańską. Czuję się bardzo szczęśliwym, gdybym mógł tę pracę swoją poprowadzić tam, gdzie jest zapomniany przez wielu cudowny obraz Matki Najświętszej, i wskrzesić wśród wiernych Zamojszczyzny kult dla cudami słynącej Matki Boskiej Krasnobrodzkiej”⁶.

Rzeczywiście ks. Ludwik Liwerski całe swoje życie poświęcił na rozwijanie i rozslawianie kultu Matki Bożej Krasnobrodzkiej, a jedną z jego pierwszych decyzji było wprowadzenie na odsłonięcie obrazu pieśni „Witaj Maryjo Krasnobrodzka Pani...”. Parafię prowadził przez 24 lata; podniósł ze zniszczeń wojennych kościół i klasztor, był organizatorem obchodów 300-lecia cudownego obrazu Matki Bożej

Krasnobrodzkiej i I Kongresu Kólek Różańcowych, wybudował w Bondyrzu kościół pw. Opatrzności Bożej i przyczynił się do erygowania tam parafii. Zawsze znajdował czas dla parafian. Uwienieniem jego pracy duszpasterskiej była koronacja obrazu Matki Bożej Krasnobrodzkiej w 1965 r., cztery lata później przekazał parafię ks. Kazimierzowi Wójtowiczowi. Zmarł 29 kwietnia 1970 r. w 25 rocznicę wyzwolenia obozu. Spoczywa na cmentarzu w Krasnobrodzie.

Bohaterowie tej opowieści od dawna już nie żyją; pozostała pieśń, która na zawsze ich połączyła; daleko od Ojczyzny, w obozowym piekle jeden z nich z wiarą i miłością opowiadał o Matce Bożej Krasnobrodzkiej, drugi ułożył pieśń, a trzeci przywiózł tę pieśń do Krasnobrodu i złożył Matce Bożej do stóp. I tak od ponad 70 lat w krasnobrodzkim Sanktuarium płyną codziennie ku niebu słowa hołdu i całkowitego zawierzenia się Matce Boskiej Krasnobrodzkiej, słowa stale aktualne, słowa proste i zdawałoby się zwykłe, a jednak tak bardzo niezwykłe.

Joanna Cios

Przypisy

1. „Relacja naocznego świadka o pierwszym dniu pobytu w Rotundzie w Zamościu”, „Wiadomości Diecezjalne Lubelskie” 1965, nr 1-7, str. 138
2. Bardel M. „Z Krasnobrodu przez obozy i obczyznę do rodzinnych stron”, str. 87
3. Słowo „Lubelskiej” z oryginalnego tekstu pieśni później zostało zastąpione słowem „Zamojskiej”.
4. Maj D. „Pani Krasnobrodzka w obozie koncentracyjnym Dachau”, Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1965, nr 1-7, str. 151.
5. Bardel M. „Z Krasnobrodu przez obozy i obczyznę do rodzinnych stron”, str. 99
6. Walewander E. „Kaplani Zamojszczyzny okresu okupacji”, Lublin 1996, str. 177

Źródła:

1. Bardel M. „Z Krasnobrodu przez obozy i obczyznę do rodzinnych stron”, Lublin 1994, Bardel M. „Wspomnienie o ks. Dominiku Maju”, Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1976, nr 10-12
2. Jagodzińska A. „Dachau we wspomnieniach księży-więźniów”, polska 1918-89,pl/pdf/ Kęszka S. „Posługa polskich księży w KL Dachau i jej upamiętnienie”, Biuletyn IPN 2018, nr 1-2
3. Ks. St. Mł. „Relacja naocznego świadka o pierwszym dniu pobytu w Rotundzie w Zamościu”, Wiadomości Diecezjalne Lubelskie, 1965, nr 1-7
4. Maj D. „Pani Krasnobrodzka w obozie koncentracyjnym w Dachau”, Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1965, nr 1-7
5. Walewander E. „Kaplani Zamojszczyzny okresu okupacji”, Lublin 1996
6. Życiorys ks. Dominika Maja, www.dominikmaj.pl

Burmistrz Krasnobrodu ogłasza pierwszy ustny przetarg nieograniczony na dzierżawę na okres 10 lat działek nr: 1236/1, 1236/2, 1236/3, 1236/4 oraz części działek nr 1267/7, 1219/28, 1237 o łącznej powierzchni pow. 1.1500 ha (teren wyspy) wraz z obiektami i urządzeniami zespołu rekreacyjno-basenowego stanowiące własność Gminy Krasnobród, z przeznaczeniem na prowadzenie:

- obsługi i funkcjonowania zespołu basenowo-rekreacyjnego,
- działalności gastronomicznej,
- wypożyczalni gokartów (max 20 sztuk),
- przystani dla jednostek pływających (max 10 sztuk),
- atrakcji wodnych dla dzieci,
- organizacji imprez kulturalno-rozrywkowych.

Czynsz wywoławczy netto – **48.000,00 zł** rocznie.

Przetarg odbędzie się **12 marca 2021 r. o godz. 10.00** w siedzibie Urzędu Miejskiego w Krasnobrodzie.

Wadium w wysokości 10.000,00 zł należy wpłacić na konto Urzędu Miejskiego w Krasnobrodzie nr 38 9639 0009 2002 0057 6879 0003 Bank Spółdzielczy Tomaszów Lubelski Oddział w Krasnobrodzie. Za prawidłowo wniesione uznaje się wadium, które zostanie

OGŁOSZENIE Przetarg na wyspę

zaksięgowane na rachunku bankowym Urzędu Miejskiego do 8 marca 2021 r. Osoby zainteresowane wydzierżawieniem terenu mogą zapoznać się ze stanem technicznym obiektu w dniu 5 marca 2021 r. w godz. 1000 - 1300.

REGULAMIN, TRYB I WARUNKI PRZETARGU

1. Przetarg przeprowadza komisja przetargowa na zasadach i warunkach określonych w niniejszym regulaminie.

1. Przetarg odbywa się w terminie i miejscu określonym w ogłoszeniu i jest ważny bez względu na liczbę uczestników, jeżeli chociaż jeden uczestnik zaoferuje co najmniej jedno postąpienie powyżej ustalonego wywoławczego czynszu dzierżawnego.

2. W przetargu mogą brać udział osoby fizyczne i prawne, jeżeli wpłacą wadium w wysokości i terminie podanym w ogłoszeniu o przetargu.

3. W tytule wpłaty wadium należy podać dane uczestnika przetargu.

4. Wadium wpłacone przez osobę, która wygrała przetarg, podlega zaliczeniu na poczet czynszu dzierżawnego za pierwszy okres płatności w dniu zapłaty pełnej

należności. Pozostałym osobom wadium zostanie zwrócone w terminie 3 dni od dnia zamknięcia przetargu.

5. Wpłacone wadium nie podlega zwrotowi osobie, która mimo wygrania przetargu, w sposób nieusprawiedliwiony uchyla się od zawarcia umowy.

6. Postąpienie ustala się w wysokości nie niższej niż 1% ceny wywoławczej czynszu z zaokrągleniem w górę do pełnych dziesiątek złotych.

7. W przetargu nie mogą uczestniczyć osoby wchodzące w skład komisji przetargowej oraz osoby bliskie tym osobom.

8. Osoby uprawnione do wzięcia udziału w przetargu obowiązane są przed jego rozpoczęciem okazać dowód osobisty, a w przypadku działania jako pełnomocnik przedstawić pełnomocnictwo.

10. Przewodniczący komisji przetargowej prowadzący przetarg uprzedza uczestników, że po trzecim wywołaniu najwyższej zaoferowanego czynszu dalsze postąpienia nie zostaną przyjęte.

11. Czynsz dzierżawny za działkę będzie płatny jednorazowo, w terminie do 15 września każdego roku na konto Urzędu Miejskiego w Krasnobrodzie

1. Podpisanie umowy pomiędzy wydzierżawiającym a dzierżawcą nastąpi w terminie 14 dni od zakończenia przetargu.

2. Szczegółowe warunki dzierżawy określa projekt umowy dzierżawy, z którym uczestnicy przetargu mogą zapoznać się przed przetargiem w pok. nr 9 Urzędu Miejskiego w Krasnobrodzie.

Po zakończeniu przetargu komisja

przetargowa sporządza protokół z jego przebiegu.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Urzędzie Miejskim w Krasnobrodzie, pokój nr 9, tel. 846607691.

Zastrzega się możliwość odwołania

przetargu z uzasadnionej przyczyny.

Burmistrz Krasnobrodu

Kazimierz Misztal

Obchody 78. rocznicy bitwy pod Lasowcami

W dniu 4 lutego 2021 roku minęło 78 lat od bitwy stoczony przez żołnierzy Armii Krajowej z wojskami niemieckimi w miejscowości Lasowce. Podczas niej zginęło 32 partyzantów oraz 8 mieszkańców tej miejscowości.

Zwykle z okazji kolejnych rocznic tej bitwy, dla uczczenia pamięci osób, które straciły życie w walce o wolność Ojczyzny z niemieckim okupantem, pod pomnikiem upamiętniającym to wydarzenie były organizowane uroczystości religijno-patriotyczne. W ich programie były: Msza św. w intencji poległych, program artystyczny o treści patriotycznej w wykonaniu uczniów Szkoły Podstawowej im. Armii Krajowej w Kaczórkach, okolicznościowe przemówienia, ceremoniał woskowy, salwa honorowa, złożenie wiązanek. Oprawę muzyczną zapewniała Krasnobrodzka Orkiestra Dęta, a wojskową - Kompania Honorowa Wojska Polskiego z 3. Zamojskiego Batalionu Zmechanizowanego. W uroczystościach brało udział wiele osób reprezentujących różne środowiska i urzędy.

W tym roku ze względu na ograniczenia związane z pandemią COVID-19 uroczystości nie mogły się odbyć w takiej formie. W związku z tym organizatorzy: Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej Okręg Zamość, Burmistrz Krasnobrodu i 3 Batalion Zmechanizowany w Zamościu, zaprosili do indywidualnego oddawania hołdu poległym w bitwie pod Lasowcami i ograniczyli do minimum program obchodów.

Przed południem pod pomnik w Lasowcach przybyły delegacje szkół z terenu miasta i gminy Krasnobród, które złożyły wiązanki i zapaliły znicze. Społeczności szkolne (grono pedagogiczne, uczniów i pracowników) reprezentowały: dy-

rektor Elżbieta Działo i wicedyrektor Krystyna Czapla - Zespół Szkół w Krasnobrodzie, dyrektor Elżbieta Zub - Szkoła Podstawowa w Kaczórkach, nauczycielka Krystyna Gęśla - Szkoła Podstawowa w Majdanie Wielkim.

Zdecydowana większość delegacji zebrała się pod pomnikiem w Lasowcach o godz. 12.00. Przybyły poczty sztandarowe kół ŚZZAK oraz delegacje kombatanatów i ich rodzin z terenu województw lubelskiego i podkarpackiego. W uroczystościach wzięli również udział

przedstawiciele: Wojska Polskiego, władz samorządowych – radni Powiatu Zamojskiego, urzędów i instytucji – m.in. Nadleśnictwa Zwierzyniec, Roztoczańskiego Parku Narodowego, Państwowej Straży Pożarnej w Hrubieszowie, 10 Drużyny Harcerskiej „Traperski Krąg” w Suścu oraz mieszkańców Lasowiec i okolicznych miejscowości. Były też media – TVP 3 Lublin i Katolickie Radio Zamość.

Organizatorów reprezentowali: Sławomir Zawisłak – Prezes ŚZZAK Okręg Zamość, Poseł na Sejm RP wraz z Wiceprezesem por. Andrzejem Jaroszyńskim oraz Burmistrz Krasnobrodu Kazimierz Misztal wraz z Zastępcą Burmistrza Januszem Osiem.

Obchody rozpoczęły się od odśpiewania Hymnu Narodowego. Następnie wszystkich zebranych powitał Burmistrz Krasnobrodu Kazimierz Misztal, a potem modlitwę za poległych w walkach pod Lasowcami poprowadził Proboszcz Parafii pw. Świętej Bożej Opatrzności w Bondryżu ks. Artur Sokół. Wydarzenia, które miały miejsce 78 lat temu przedstawił w krótkim wystąpieniu Wiceprezes ŚZZAK por. Andrzej Jaroszyński. Głos zabrał również Prezes ŚZZAK Okręg Zamość, Poseł na Sejm RP Sławomir Zawisłak, który podziękował zebranych za udział w tych, innych niż zwykle, obchodach 78. rocznicy bitwy pod Lasowcami, jednej z bitew Powstania Zamojskiego.

Na zakończenie uroczystości zebrane delegacje złożyły wiązanki pod pomnikiem upamiętniającym te tragiczne wydarzenia.

Mariola Czapla

Fotoreportaż – str. 20

fol. M. Czapla i ZS Krasnobród



II Kołędowanie u Ducha

31 stycznia na zaproszenie proboszcza parafii p.w. Zesłania Ducha Świętego w Krasnobrodzie, księdza Stanisława Błaszczuka, zespół Krasnobrodzki Gospel zakolędował właśnie w tym kościele. Ksiądz Stanisław to wielki miłośnik muzyki. Sam założył

nowy zespół wokalny w parafii i zawsze chętnie wspiera muzyczne inicjatywy. Jesteśmy mu bardzo wdzięczni bo w tych trudnych czasach pandemii okazał nam ogromne wsparcie.

Krasnobrodzki Gospel zaprezentował 12 kolęd w nowoczesnych aranżacjach

opracowanych przez naszego dyrygenta, Grzegorza Głucha. Pomimo niskiej temperatury i późnej pory, serca śpiewających i słuchających zostały ogrzane ciepłem płynącym z utworów o narodzeniu Jezusa.

Karolina Piotrowska



O książce „Moja walka z COVIDEM”

W ostatnich dniach lutego ukazała się moja debiutancka książka zatytułowana „Moja walka z COVIDEM. Opowieść nie tylko o chorobie”. Ma ona formę dziennika, na który składają się zapiski dotyczące doświadczeń z czasu zachorowania na COVID-19 oraz z okresu rekonwalescencji. Książkę oparłam na faktach, ale niektóre zdarzenia i postacie nie są w pełni prawdziwe, więc prawda przeplata się tu z fikcją literacką. Oprócz opisu przeżyć związanych z chorobą umieszczam także przepisy kulinarne na ulubione potrawy przygotowywane w opisywanym okresie. Znajdu-

ją się tu także, czytane w czasie choroby i walki o powrót do pełnego zdrowia, wiersze mojej sąsiadki, pani Elżbiety Krech. W swoim dzienniku wspominał też podróże, których ilustracją są piękne, kolorowe zdjęcia. Uzyskane ze sprzedaży środki finansowe chcę przeznaczyć na dalsze leczenie i rehabilitację. Cena książki z przesyłką to 32,60 zł.

Zamówienia oraz ewentualne zapytania do autorki należy kierować na adres e-mail nowosadgrazyna@op.pl.

Grażyna Nowosad



„Wiosenne spotkania ze Stanisławem Lemem i Janem Brzechwą” VIII KONKURS RECYTATORSKO-PLASTYCZNY online

Krasnobrodzki Dom Kultury serdecznie zaprasza dzieci i młodzież szkół podstawowych z terenu powiatu zamojskiego do wzięcia udziału w VIII KONKURSIE RECYTATORSKO-PLASTYCZNYM: „Wiosenne spotkania z ...”, którego głównym celem jest popularyzacja literatury.

Z uwagi na przypadającą w tym roku 100. rocznicę urodzin najwybitniejszego przedstawiciela polskiej fantastyki Stanisława Lema oraz na predyspozycje młodszej grupy uczestników konkursu, tegoroczna edycja odbędzie się pod hasłem: „Wiosenne spotkania ze Stanisławem Lemem i Janem Brzechwą”.





ZIMOWY KRASNOBRÓD

Niech nie zniknie z naszej pamięci. Przedsiębiorca niezwykle - Stanisław Czerski

Nie jest patronem ulic ani szkół, nie zobaczymy jego pomników, a w Wikipedii brakuje hasła. Jego dokonania, już teraz okryte niewiedzą, powoli ulegają całemu zapomnieniu. A przecież zasłużył na zupełnie inny los. Wiedza o nim, o tym co stworzył i jakim był, powinna być szeroko obecna w naszych domach, a sposób prowadzenia biznesu i traktowania podwładnych być wzorcem dla współczesnych przedsiębiorców. Przypomnijmy postać człowieka, który rozpoczynał działalność jako niewiele znaczący pracownik ordynacki, a kończył jako współwłaściciel wielkiej spółki meblowej, której wyroby rozpoznawalne były na wszystkich kontynentach świata.

Urodził się w ostatnich latach XIX wieku. Nasączony ideami wolności i patriotyzmu wstąpił do Legionów i przez kilka lat brał bezpośredni udział w walkach frontowych. W naszych stronach pojawił się w roku 1917. Początkowo zatrudnił się jako praktykant w zwierzyńskim tartaku oraz brał udział w pozyskiwaniu drewna przez Zamojską Spółkę Przemysłu Drzewnego. Przez dwa lata, od roku 1920 był odpowiedzialny za dział drzewny w Przedsiębiorstwie Budowlanym inż. Szpikowskiego. Już wtedy dał się poznać jako osoba niezwykle energiczna i przedsiębiorcza. Zapewne wówczas nawiązały się kontakty handlowe, później zaś i przyjacielskie z Lucjanem Koyem i Szczepanem Jakimowiczem - mieszkańcami Warszawy i Radomia. W 1919 roku w Zamościu, w Sądzie Okręgowym zawiązana została spółka - Polski Przemysł Drzewny Koy, Czerski, inż. Jakimowicz - spółka firmowa. Ta, wówczas mała i słaba finansowo firma, która wkrótce przemodeluje produkcję mebli giętych w Polsce, tymczasowo umieściła siedzibę firmy w Zwierzyńcu, a centralę i biuro w Zamościu na ul. Przybyszewskiego, później zaś Kolegiackiej.

O latach pracy Czerskiego w lasach ordynackich, mieszkańcy okolicy, pamiętający tamte czasy, opowiadali niezbyt pochlebne historie, niedowierzając widocznie w uczciwe zdobycie funduszy na rozwój przedsięwzięcia. W Zwierzyńcu nowopowstała spółka uruchomiła niewielką stolarnię. Ordynackie miasteczko przepełnione było różnorodną działalnością w branży drzewnej i zapewne właściciele nie widzieli szans na rozwój swojej firmy w tamtym miejscu. Może nawet uważali, że jako konkurencja, działalność spółki będzie celowo utrudniana. Rozglą-

dano się nad nową, perspektywiczną lokalizacją.

Znaleziono takie miejsce w niedalekiej odległości od Zwierzyńca, w okolicy zasobnej w doskonały surowiec meblarski i dodatkowo nie będący własnością Ordynacji. Wybrano Bondyrz - sporą wieś w dolinie Wieprza, posiadającą nawet pewne tradycje w tej branży. W wiosce tej od roku 1888 działała wytwórnia mebli giętych Wilhelma Geberthnera syna znanego wydawcy i księgarza z Warszawy - potentata na tym rynku. Wcześniej, mały zakład tego typu działał przez kilka zaledwie lat w pobliskim Podzamku. Majątek Krasnobród był jednym z pierwszych na Lubelszczyźnie miejsc, gdzie prowadzona była tego typu wytwórczość, co prawda szybko zaniechana, ale istniała. O tym opowiemy w przyszłości.

W czasie lokowania zakładu w Bondyrzu, w wiosce a nawet w tym samym miejscu istniała niewielka wytwórnia mebli będąca współwłasnością Zawadzkiego i Borysowicza. W 1927 roku ze spółki, po uregulowaniu należności od pozostałych, odchodzi Lucjan Koy, który założył niewielki zakład meblarski w Warszawie. Ukształtowała się wówczas nowa spółka - Zakłady Przemysłowo Drzewne Bondyrz będące współwłasnością Czerskiego i Jakimowicza. Od połowy lat dwudziestych widoczny jest dynamiczny rozwój firmy. W Bondyrzu, na zakupionych gruntach po istniejącej w drugiej połowie XIX wieku gorzelnii i wołowni, należących do majątku Adamów hrabiego Tarnowskiego, znajdowało się kilkanaście zabudowań fabrycznych. Dziewięć z nich było murowanych, tyleż samo wykonanych z drewna, a ponadto istniało siedem

domów mieszkalnych wybudowanych dla pracowników zakładu. We wspomnianych budynkach fabrycznych mieściły się: montownia, polerownia, giętarnia, przierzynalnia, suszarnia, parzelnia, kuźnia, klejarnia, warsztaty naprawcze, tartak, kotłownia oraz magazyny surowców i wyrobów gotowych, a ponadto toaleta i ubikacje. Duża rentowność przedsiębiorstwa uwidoczniła się w różnego rodzaju inwestycjach. Spółka była właścicielem: tartaków w Zamościu i Bondyrzu, fabryk mebli w Bondyrzu i we Lwowie - ta druga zaliczana była do jednej z najnowocześniejszych i największych w kraju, młyna w Bondyrzu, sklepów spożywczych w Zwierzyńcu, Bondyrzu, gospodarstwa sadowniczego, gospodarstwa rolnego, stawów hodowlanych oraz licznych placów, parcel i łąk.

Do pracy w Bondyrzu przybywali pracownicy z całego kraju. Jak już wspomniano, bondyrskie i lwowskie meble produkowane były w szerokim asortymencie, a dzięki wysokiej jakości znajdowały nabywców na całym świecie. Prócz wiodącej produkcji meblarskiej, w przedsiębiorstwie świadczone usługi tartaczne i stolarskie, a także produkowano kolby do karabinów strzeleckich oraz podkłady kolejowe. Rozwój perfekcyjnie działającego przedsiębiorstwa, będącego wizytówką, chlubą powiatu przerwała wojna.

Fabryka w Bondyrzu, jej właściciele, zarząd i pracownicy zapisali najchwalebniejszą, bo patriotyczną, kartę swoich dziejów. Na terenie zakładu działały warsztaty rusznikarskie, które naprawiały, modyfikowały, a nawet produkowały broń dla partyzantów. Prowadzone były



kursy dla sanitariuszek, wykonywane były elementy niezbędne w partyzanckim życiu obozowym. Załoga wciągnięta została w niepodległościowy ruch konspiracyjny, brała udział w bezpośredniej walce z okupantem, w dywersji i sabotażu. Stanowiła pewny punkt w konspiracji, na który zawsze mogli liczyć dowódcy każdego szczebla.

Ta patriotyczna postawa okupiona została licznymi ofiarami, które upamiętnia pomnik autorstwa Adama Grochowicza, rzeźbiarza z Siedlisk koło Józefowa, znajdujący się na przyfabrycznym placu. Po koszmarnym okresie okupacji, który pochłonął w okolicy tak wiele ofiar przyszło wyzwolenie, a potem, jakże tragiczny w historii fabryki rok 1946. Rok wielkiego pożaru.

Jak wiele zakład znaczny dla mieszkańców tych biednych stron, jak bardzo się z nim utożsamiali, niech świadczy obraz płonącej fabryki, odwaga, poświęcenie by ratować i rozrywający uszy krzyk biegnącego przez wieś i osiedle - ratujcie matka płonie. Spłonęła.

Pożar strawił budynki, surowce, maszyny a nawet gotowe wyroby. Ze zgliszcz, z nadzieją na lepszy czas, odbudował ją za własne pieniądze, jej twórcą i właścicielem Stanisław Czernski. Odbudowa pochłonęła około miliona złotych i trwała prawie rok. Zaledwie kilka lat później zakład został oddany pod nadzór państwa, a w roku 1951 upaństwowiony. Ogromne zadanie jakim było odbudowanie zakładu i uruchomienie produkcji udało się tylko dzięki niezwykłemu hartowi ducha i determinacji w działaniu właściciela, który w tym okresie spłacił wszelkie zadłużenia związane z odbudową, wypłacił świadczenia socjalne i pensje załozdze, dokonał zakupu niezbędnych do produkcji surowców, a ponadto na koncie bankowym firmy odłożone zostało ponad milion złotych.

Komisja przejmująca majątek fabryki była zdumiona stanem technicznym i finansowym zakładu. Spółka, w której wiodącą rolę odgrywał Stanisław Czernski odniosła rzadko spotykany sukces. W przeciągu zaledwie kilkunastu lat z małej lokalnej firmy stała się potężnym przedsiębiorstwem branży drzewnej produkującym ponad 250 różnych wzorów mebli giętych, które w przytłaczającej większości sprzedawane były na rynkach zagranicznych. Rozmiar eksportu, jego globalny zasięg i procentowy udział w całościowej produkcji przedsiębiorstwa jest do dzi-



siaj niepokonany wynikiem, o którym wiele firm w regionie może zaledwie marzyć. W bondyrskiej fabryce zatrudnionych było ponad 400 pracowników, a produkcja dzienna kształtowała się na poziomie około 1000 sztuk gotowych wyrobów.

Doskonałe wyniki finansowe nie byłyby możliwe bez wykwalifikowanej załogi, która utożsamiała się z zakładem. Dbałość o dobro swoich pracowników, interesowanie się ich warunkami bytowymi czy podjęcie szeregu działań umilających codzienną pracę sementowały załogę. Chcąc przyciągnąć pracowników do pracy w bondyrskim zakładzie zakupiono w okolicach Lwowa osiedle domów mieszkalnych, które zostały ponownie zmontowane na przyfabrycznych parcelach tworząc osiedle fabryczne. Niektóre z tych domów istniały jeszcze na początku lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku. Zostały sprzedane, rozebrane, ponownie złożone, służą zapewne do dzisiaj nowym właścicielom.

Fabryczni robotnicy płacili niewielkie

stawki za wynajmowane mieszkania, wynoszące zazwyczaj kilka złotych za miesiąc. Mogli również, za niewielką odpłatnością, a nawet zupełnie za darmo korzystać z poprodukcyjnych odpadów, które wykorzystywano jako opał. Przy fabryce, chcąc ułatwić dostęp do podstawowego zaopatrzenia, właściciele założyli sklep spółdzielczy. Lokal był własnością firmy, a ta, z tego tytułu nie pobierała żadnych opłat. Wyposażenie sklepu było również darmowe. Sklepowe zyski dzielone były między pracowników, członków spółdzielni.

W okresie międzywojennym w wiosce było czynnych 5 sklepów spożywczych, należących do różnych właścicieli - widać handel musiał przynosić zyski. Przy sklepie należącym do fabryki istniała masarnia. Własnością spółki było również 22 hektarowe gospodarstwo rolne, w którym uprawiano warzywa i prowadzono sad. Pozyskane plony sprzedawane były po korzystnych, obniżonych cenach robotnikom. Nie zapomniano o rozwoju kultury, sportu i ducha patriotycznego. Wybudowana zastała świetlica, w której zobaczyć można było odgrywane przez mieszkańców amatorskie przedstawienia, posłuchać radia, przeczytać gazety. Często organizowane były potańcówki. Dla dzieci zostało przygotowane przedszkole. Powstało boisko sportowe, strzelnica oraz nowoczesna łaźnia z natryskami i wannami. Opiekę medyczną w podstawowym zakresie zapewniał przyzakładowy ośrodek zdrowia, do którego raz w tygodniu przyjeżdżał lekarz Konstanty Łastowiecki z Krasnobrodu. Proces kształtowania patriotycznych postaw wspomagał Związek Strzelecki, składający się z drużyn żeńskiej i męskiej. Drużyny



te często uświetniały patriotyczne uroczystości w powiecie. Przy Związku powstała orkiestra licząca kilkudziesięciu muzyków. Zaistniały sekcje futbolistów i siatkarzy, bokserów i strzelców. Organizowane były zawody sportowe, jakże chętnie oglądane przez mieszkańców okolicy. Działała pracownia modelarska i kino. Powstała plaża. Uważnie słuchający opowiadań swoich dziadków czy rodziców, zapamiętali z pewnością wspomnienia Dni Morza, których najważniejszą część odbyła się na fabrycznym stawie, po którym to pływała pięknie udekorowana i oświetlona barka. Czasowo na osiedlu fabrycznym istniała szkoła, która później przeniesiona została do dużego budynku szkolnego wybudowanego w środkowej części wsi. Budowę tego obiektu finansowo wsparli właściciele spółki. Niezwykłym wydarzeniem było uruchomienie na rzecze Wieprz elektrowni wodnej, która zaopatrzyła osiedle robotnicze i młyn w prąd.

Widzimy jak niezwykłym człowiekiem był Stanisław Czerny, który realizował się na tak różnych polach. Jego postawa, niecodzienna w tamtych czasach, często klóci się z zachowaniem współczesnych przemysłowców, którzy skupiają się na zysku, zapominając o innych wartościach. Pracownicy w jego zakładach zarabiali znacznie więcej niż w podobnych z tej branży. Życzliwe podejście do spraw swoich podwładnych zobrazuje fakt udzielenia pomocy jednemu z nich, po spaleniu domu, któremu to darował część placu i drewno na budowę nowego. Zdarzały się przypadki całkowitego pokrycia kosztów leczenia i kuracji sanatoryjnych ratujących życie robotnikom.

Smutnym wydarzeniem, w którym wzięli udział pracownicy fabryki, mieszkańcy osiedla i wiosek był pogrzeb pierwszej żony właściciela, w maju 35 roku. Kondukt żałobny odprowadził zmarłą na zamojski cmentarz. Jeszcze do niedawna starsi z mieszkańców naszych stron przechodząc tamtędy, z szacunkiem schylali głowę przy jej grobie.

Przypominając postać tego wielkiego przemysłowca, w wielkim skrócie, wspomnę, że pełnił ważne funkcje w regionalnych izbach przemysłowych, organizacjach branżowych, był radnym miasta Zamościa i powiatu, prezesem Związku Legionistów w regionie. W znaczący sposób wspomagał budowę zamojskich szkół nr 3 i 5, klubu garnizonowego, dofinansowywał czasopisma itp. Jego działalność zyskała szerokie uznanie. Został odznaczony Krzyżem Walecznych, Krzyżem Niepodległości, Złotym Krzyżem Zasługi i Orderem Polonia Restituta. Po

wojnie, jego doświadczenie i umiejętności wykorzystana nowa władza, powierzając mu ważne stanowiska w Centralnym Zarządzie Przemysłu Drzewnego, a następnie Centrali Handlu Przemysłu Drzewnego w Warszawie. Był więziony przez niemieckich i radzieckich okupantów. Zmarł w Warszawie w roku 1960 mając zaledwie 65 lat.

Ten, mocno skrócony obraz jego dokonań, wydać się może czytającym jako wielce idealny. Oczywiście, jego życie takie nie było. Jak każdy z nas, Stanisław Czerny miał momenty trudne, może nawet niehonorowe i niegodne. Były z pewnością błędne czy wstydliwe z czasem decyzje. Na terenie fabryki zdarzały się wypadki, dochodziło do strajków, z którymi zarząd radził sobie sprowadzając łamistrajków z Lwowa. W fabryce odbywały się wiece mające na celu poprawę warunków pracy. Wydarzenia te w najmniejszym nawet stopniu nie

umniejszają jego dokonania. Decyzja o budowie fabryki w Bondyrzu, osiągnięty sukces, któremu nie przeszkodził nawet wielki kryzys gospodarczy przełomu lat dwudziestych i trzydziestych, spowodowała, że mieszkańcy tych biednych stron podnieśli głowy i z nadzieją patrzyli w nadchodzący czas. Okolica, a zwłaszcza Bondyrz stała się rozpoznawalna, dla wielu nawet atrakcyjna.

Dzisiaj jeszcze w wielu domach na całym świecie, na targach i giełdach zobaczyć można przyklejoną na meblu nalepkę wskazującą miejsca wykonania. Może oglądającego zaciekawi gdzie to jest, odszuka na mapie, może zechce dowiedzieć się więcej.

Jolanta i Andrzej Kurantowicz

Zdjęcia ze zbiorów Archiwum Państwowego w Zamościu.



Krasnobrodzki Dom Kultury
zaprasza do udziału w
KONKURSIE
WIELKANOCNYM
na kartkę świąteczną

Ze względu na zagrożenie epidemiologiczne tegoroczna edycja konkursu odbędzie się w formie online.

Zasady konkursu:
Konkurs polega na wykonaniu kartki wielkanocnej

1. Do udziału zapraszamy dzieci, młodzież i dorosłych
2. Technika wykonania - dowolna
3. Wersję elektroniczną pracy wraz z danymi (imię, nazwisko, kategoria wiekowa, w przypadku uczniów klasa i nazwa szkoły oraz nr kontaktowy) należy przesłać do 26.03.2021r. na adres mailowy:
kontakt@kultura.krasnobrod.pl
4. Powołana przez Organizatora Komisja Konkursu wyłoni zwycięzców i wyróżnionych w poszczególnych kategoriach wiekowych.
Wyniki konkursu zostaną ogłoszone 30.03.2021r. na:
www.kultura.krasnobrod.pl i www.krasnobrod.pl

Udział w konkursie jest równoznaczny z akceptacją regulaminu, zamieszczonego na www.kultura.krasnobrod.pl

„Dwadzieścia piór” z akcentem krasnobrodzkim

Biblioteka Publiczna w Krasnobrodzie w 2020r. wzbogaciła się o nową książkę pt. „Dwadzieścia piór”. Publikacja została wydana przez Książnicę Zamojską im. Stanisława Kostki w Zamościu. Promocja odbyła się dn. 25.01.2020r. w siedzibie Książnicy Zamojskiej. „Dwadzieścia piór” to antologia poezji i prozy autorstwa ludzi związanych z naszym regionem.

Jak doszło do powstania tego wydawnictwa? Zaczęło od początku. Jedną z pracownic Książnicy Zamojskiej - pani Anna Rychter – autorka wielu książek podsunęła pomysł, aby w zamojskiej bibliotece powstał Klub Literacki o nazwie TARABOOK. Skąd taka nazwa? Pochodzi ona z Leśmianowskich „Przygód Sindbada Żeglarza” - postaci Wujka Tarabuka, poety i filozofa, któremu zdarzały się różne wypadki losowe, w czasie których przepadał jego dorobek literacki. Aby temu zapobiec powstał Klub Literacki „TARABOOK (book - z j. ang. książka).

Klub działa od 2019 roku. Posiada swoje logo. Zrzesza blisko 30 członków. Jest miejscem otwartym dla twórczych osób sympatyzujących z literaturą, plastyką i muzyką. Warto dodać, że w tej grupie są krasnobrodzkie poetki regionalne - Maria Domańska i Alina Słota. Według pomysłodawczyni i opiekunki klubu - Anny Rychter - działalność grupy skupia się na promowaniu literatury regionalnej - poezji i prozy.

Jedną z pierwszych inicjatyw Klubowiczów była chęć publicznego zaprezentowania się szerszej publiczności. Tak zrodził się pomysł na antologię. Klubowicze zaczęli dostarczać teksty autorskie, noty biograficzne. Praca nad tą publikacją trwała 8 miesięcy. Najpierw chęć odważnego zaistnienia w antologii wyraziło 4 osoby, potem



14, później 18, w końcu stanęło na 20 twórcach. Została powołana komisja oceniająca prezentowane prace twórcze i kwalifikująca je do wydawnictwa. Potem trwała praca redakcyjna.

Książka jest kompletna, posiada bowiem wstęp, przedmowę i 2 recenzje: p. Elizy Leszczyńskiej-Pieniak i Anny Smyk-Batorskiej. Obraz na okładce wykonała klubowiczka Bożena Tatar-Paszko. Projekt graficzny okładki i skład należał do p. Leszka Wygachiewicza. Przygotowaniem do druku zajęła się Anna Rychter.

Gdy książka była gotowa do druku brakowało jednego – pieniędzy. Ale nikogo nie opuszczał optymizm. Książnica Zamojska zwróciła się z prośbą o dofinansowanie do zamojskich firm, ale tylko Urząd Miasta Zamość zaoferował wsparcie finansowe. Resztę środków finansowych przybyło od darczyńców anonimowych (m.in. z USA).

Udało się zebrać ponad 5 tys. zł. na wydanie

500 egzemplarzy. I tak oto przed świętami Bożego Narodzenia 2019r. udało się zrealizować projekt w 100%.

Bohaterami (ludźmi pióra i obrazu) tego wydawnictwa są: Marcin „Guta” Kuźma, Mateusz Sawczuk, Justyna Pataj, Anna Misztal, Barbara Kotyła, Piotr Piela, Piotr Zembron, Zofia Barczuk, Agnieszka Piela, Cezary Lipka, Artur Harasim, Barbara Kot, Bożena Stosak (publikująca jako Bożena Tatar-Paszko), Marzena Mariola Podkościelna, Irena Polkowska, Agata Kucharska, Stanisława Łogonowicz, Maria Domańska, Alina Słota i Anna Rychter.

W czasie promocji książki p. Piotr Bartnik – dyrektor Książnicy Zamojskiej podziękował pomysłodawczyni Annie Rychter za doprowadzenie trudnej pracy do końca, do dzieła finalnego. Potem wypowiadali się autorzy antologii o swojej twórczości. Wyrzili też słowa uznania, podziękowania dla pracowników biblioteki, za to, że mogli wyjąć ze swoich szuflad swoje „wypociny” i ująć w antologii.

„Dwadzieścia piór” to książka promująca Zamojszczyznę. Zawiera szeroki wachlarz twórczości, m. in: wiersz biały, fraszki, limeryki, poezję miłosną i religijną, regionalną - sławiącą piękno przyrody i rodzimych zakątków, fragmenty powieści obyczajowych i fantastycznych. Są też opowiadania terapeutyczne pełne nadziei, wspomnienia, fragmenty pamiętników. A to wszystko ubogacone kolorowymi ilustracjami wpiętymi w okładkę, na której jakby żywy kogut jako symbol dobrego początku na jutro.

Maria Domańska, Alina Słota

Pozyskiwanie środków zewnętrznych przez Gminę Krasnobród w 2020 roku

Gmina Krasnobród w 2020 roku złożyła 14 wniosków na łączną kwotę 10 126 337,55 zł. Poniżej przedstawiamy informacje na jakie zadania były złożone wnioski i z jakich źródeł ubiegano się o dofinansowanie:

1. „Zakup samochodu strażackiego” w ramach środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości. Wartość wniosku: **800 000,00 zł.**

2. „Nowe możliwości dla seniorów z gminy Krasnobród” w ramach Osi Priorytetowej 11 Włączenie społeczne, Działanie 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 Priorytet inwestycyjny 9iv Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym.

Wartość wniosku: **533 723,54 zł** - w trakcie oceny.

3. „Dostawa laptopów dla Gminy Krasnobród” w ramach projektu grantowego pn. „Zdalna Szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego” finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej nr I „Po-

wszechny dostęp do szybkiego Internetu”, działania 1.1 „Wylimitowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach”. Wartość wniosku: **60 000,00 zł. - DOFINANSOWANY**

4. „Zdalna Szkoła+ w Gminie Krasnobród” w ramach projektu grantowego pn. „Zdalna Szkoła+ w ramach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej” finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej nr I „Powszechny dostęp do szybkiego Internetu”, działania 1.1 „Wylimitowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach”. Wartość wniosku: **75 000,00 zł. - DOFINANSOWANY**

5. „Organizacja szkoleń, konferencji i wizyt studyjnych w Gminie Krasnobród” w ramach VII naboru wniosków na realizację operacji przez podmioty inne niż LGD w ramach realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju przez Stowarzyszenie Rybacka Lokalna Grupa Działania „Roztocze”. Wartość wniosku: **59 000,00 zł. - DOFINANSOWANY**

6. „Rozbudowa drogi gminnej nr 110829L w miejscowości Kaczórki od km 0+013,00 do km 0+727,50” w ramach Funduszu Dróg Samorządowych na 2021 rok na zadania powiatowe i zadania gminne. Wartość wniosku: **2 279 616,00 zł** - w trakcie oceny.

7. „Budowa odcinka ulicy Kalinowej nr 112296L na osiedlu Podzamek w Krasnobrodzie, km 0+003.00-0+440.90” w ramach Funduszu Dróg Samorządowych na 2021 rok na zadania powiatowe i zadania gminne. Wartość wniosku: **1 202 218,00 zł**.

8. „Przebudowa drogi gminnej nr 110875L (ul. Wiśniowa) w miejscowości Krasnobród, odcinek od km 0+007,00 do km 0+202,00” w ramach Funduszu Dróg Samorządowych na 2020 rok na zadania powiatowe i zadania gminne – nabór uzupełniający. Wartość wniosku: **382 156,00 zł** - w trakcie oceny.

9. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej przy AL.N.M.P. w Krasnobrodzie oraz w Majdanie Wielkim” w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Wartość wniosku: **606 720,00 zł. - DOFINANSOWANY**

10. „Rozbudowa drogi gminnej

nr 110829L w miejscowości Kaczórki od km 0+013,00 do km 0+727,50” w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Wartość wniosku: **2 279 616,00 zł**.

11. „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w gminie Krasnobród” w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Wartość wniosku: **1 848 288,01 zł**.

12. „Wyposażenie jednostek OSP” w ramach środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości. Wartość wniosku: **29 940,00 zł** - w trakcie oceny.

13. „Modernizacja budynku użyteczności publicznej przeznaczonego na siedzibę ośrodka opieki społecznej” w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych - II nabór. Wartość projektu: **1 018 209,79 zł** - w trakcie oceny.

14. „Modernizacja stacji wodociągowej w miejscowości Zielone” w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych - II nabór. Wartość projektu: **726 880,85 zł** - w trakcie oceny.

*Referat inwestycji i funduszy unijnych
Urzędu Miejskiego w Krasnobrodzie*

Inwestycje gminne 2020

Podsumowując rok 2020 prezentujemy zestawienie zadań inwestycyjnych zrealizowanych przez Gminę Krasnobród oraz inwestycji, których realizacja rozpoczęła się w minionym roku.



Montaż Odnawialnych Źródeł Energii na terenie Gminy Krasnobród

Inwestycja realizowana od roku 2018, została zakończona w maju 2020 r. W ramach projektu, u mieszkańców Gminy Krasnobród, zainstalowanych zostało ponad 400 instalacji OZE, w tym: 347 instalacji solarnych, 35 pomp ciepła, 31 instalacji fotowoltaicznych. Wartość zadania: 5 746 933,00 zł.

Projekt został zrealizowany w ramach Osi Priorytetowej 4 Energia Przyjazna Środowisku, Działanie 4.1 Wsparcie wykorzystania OZE Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.



Budowa parkingów i chodnika przy Al. N.M.P. w Krasnobrodzie

Przebudowano prawostronny parking i chodnik w drodze powiatowej nr 3262L od km 0+083,00 do km 0+189,00.

Dla poprawy bezpieczeństwa w ruchu w tym rejonie zmieniono funkcjonowanie zatok postojowych poprzez umożliwienie parkowania równoległego, ze zlokalizowaniem przy nich chodnika. Wykonano chodnik w oddaleniu od jezdni wraz z wymianą krawężnika.

Wartość robót: 102 201,87 zł.

Zadanie realizowane było w partnerstwie formalnym z Powiatem Zamojskim. Starosta Zamojski na realizację zadania przeznaczył 55 799,00 zł, która stanowi kwotę dotacji finansowej.

Dostawa wyposażenia i sprzętu ratownictwa dla Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Krasnobród

W ramach zadania zakupionych zostało 15 kompletów ubrań specjalnych bojowych oraz 3 pilarki do drewna.

Zgodnie z umową o dofinansowanie zakupy rozdysponowano w następujący sposób: OSP Hutków - 5 kompletów ubrań specjalnych bojowych oraz pilarkę do drewna; OSP Malewsczyzna - 5 kompletów ubrań specjalnych bojowych oraz pilarkę do drewna; OSP Majdan Mały - 5 kompletów ubrań specjalnych bojowych; OSP Zielone - pilarkę do drewna.

Wartość zadania: 27 100,00 zł.

Zadanie współfinansowano ze środków Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości.





Dostawa laptopów dla gminy Krasnobród

Gmina Krasnobród przekazała do Szkół z terenu gminy sprzęt komputerowy w postaci 40 laptopów do zdalnej nauki dla uczniów, w tym: 12 laptopów do Szkoły Podstawowej im. Armii Krajowej w Kaczórkach, 20 laptopów do Zespołu Szkół w Krasnobrodzie, 8 laptopów do Szkoły Podstawowej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Majdanie Wielkim. Wartość zadania: 60 000,00 zł.

Zadanie dofinansowano z projektu grantowego pn. „Zdalna Szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego” finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej nr I „Powszechny dostęp do szybkiego Internetu”, działania 1.1 „Wylimitowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach”.

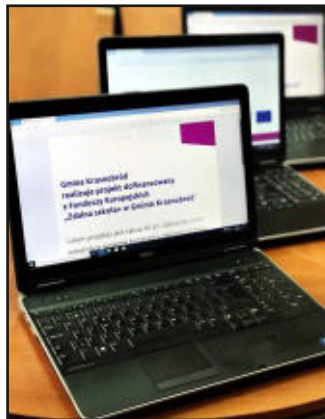
Zdalna Szkoła+ w Gminie Krasnobród

Gmina Krasnobród przekazała do Szkół z terenu gminy sprzęt komputerowy w postaci 40 laptopów do zdalnej nauki dla uczniów z rodzin wielodzietnych i nauczycieli, w tym:

- 10 laptopów do Szkoły Podstawowej im. Armii Krajowej w Kaczórkach,
- 22 laptopów do Zespołu Szkół w Krasnobrodzie,
- 8 laptopów do Szkoły Podstawowej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Majdanie Wielkim.

Wartość zadania: 74 931,60zł.

Zadanie dofinansowano z projektu grantowego pn. „Zdalna Szkoła+ w ramach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej” finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej nr I „Powszechny dostęp do szybkiego Internetu”, działania 1.1 „Wylimitowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach”.



Budowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Majdan Mały

Zakres prac obejmował montaż 43 słupów oświetleniowych, budowę doziemnej linii kablowej o długości ponad 2200 m oraz instalację kompleksowego systemu inteligentnego sterowania oświetleniem z możliwością zastosowania regulacji mocy i zarządzania poszczególnymi oprawami. Wartość zadania: 183 270,00 zł.

Zadanie zostało zrealizowane w ramach realizacji projektu pn. „Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego w Gminie Krasnobród” współfinansowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna, działanie 5.5 Promocja niskoemisyjności.



Budowa oświetlenia ulicznego przy ul. Sanatoryjnej, Kwiatowej, Różanej i Wiśniowej w m. Krasnobród

W ramach zadania wykonana została linia kablowa o długości 567 m, montaż słupów oświetleniowych w ilości 14 szt., montaż opraw oświetleniowych w ilości 25 szt., montaż szafy sterowania oświetleniem oraz budowa inteligentnego systemu zarządzania oświetleniem. Wartość zadania: 92 500,00 zł.

Zadanie zostało zrealizowane w ramach realizacji projektu pn. „Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego w Gminie Krasnobród” współfinansowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna, działanie 5.5 Promocja niskoemisyjności.



Wymiana opraw oświetleniowych na istniejących słupach na ulicy Sanatoryjnej w m. Krasnobród

Zakres robót obejmuje demontaż opraw sodowych 14 sztuk, montaż 14 opraw typu LED o mocy 48W i strumieniu świetlnym lampy 8000lm, wymianę wkładek zabezpieczeniowych we wnękach słupowych słupów objętych wymianą opraw oraz wyposażenie opraw oświetleniowych w system inteligentnego zarządzania oświetleniem. Wartość zadania: 26 395,80 zł. Planowany termin zakończenia prac: 4 kwietnia 2021 r.

Zadanie jest realizowane w ramach realizacji projektu pn. „Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego w Gminie Krasnobród” współfinansowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna, działanie 5.5 Promocja niskoemisyjności.



Budowa kolektora kanalizacji sanitarnej z przykanalikamina ul. Tomaszowskiej w Krasnobrodzie wraz z budową kolektora kanalizacji sanitarnej z przykanalikami na Osiedlu Podklasztor w Krasnobrodzie w rejonie ulic Łąkowa, Al. N.M.P., Słoneczna, Sobieskiego oraz kolektora łączącego Al. N.M.P. w Krasnobrodzie z miejscowością Majdan Wielki

W ramach projektu rozbudowana zostanie sieć kanalizacyjna, która obejmuje budowę kolektora w ul. Tomaszowskiej, budowę kolektora kanalizacji na os. Podklasztor w rejonie ulic: Łąkowa, Al.N.M.P., Słoneczna, Sobieskiego. Łącznie wybudowane zostanie 5,45 km kanalizacji sanitarnej w systemie grawitacyjno-ciśnieniowym wraz z przyłączami. Dzięki realizacji inwestycji do sieci



kanalizacyjnej przyłączonych zostanie około 380 nowych mieszkańców.

Wartość zadania: 1 670 340,00 zł. Wartość odebranych prac: 602 700,00 zł. Planowany termin zakończenia prac: 28 luty 2021r. Zadanie realizowane jest w ramach projektu pn. „Przebudowa oczyszczalni ścieków dla aglomeracji Krasnobród wraz z budową kanalizacji sanitarnej w Krasnobrodzie” współfinansowanego w ramach Osi Priorytetowej 6 Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów, Działania 6.4 Gospodarka wodno-ściekowa, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.



Przebudowa oczyszczalni ścieków dla aglomeracji Krasnobród

W ramach zadania została wykonana przebudowa oczyszczalni ścieków w oparciu o technologię reaktorów sekwencyjnych ze stałym zwierciadłem, która pozwala na najwyższą z możliwych efektywność pracy oraz gwarantuje utrzymanie stałych, optymalnych parametrów technologicznych pracy obiektu.

Wartość prac: 4 105 674,12 zł.

Zadanie realizowane jest w ramach projektu pn. „Przebudowa oczyszczalni ścieków dla aglomeracji Krasnobród wraz z budową kanalizacji sanitarnej w Krasnobrodzie” współfinansowanego w ramach Osi Priorytetowej 6 Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów, Działania 6.4 Gospodarka wodno-ściekowa, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.



Cyfrowy urząd przyjazny mieszkańcom

W ramach projektu w części dotyczącej Gminy Krasnobród zakupione zostały serwery, komputery, drukarki oraz oprogramowanie i nowe systemy teleinformatyczne oraz e-usługi m.in. System Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją, system Zamówień Publicznych, System Elektronicznego Archiwum.

Wartość projektu dla Gminy Krasnobród: 668 768,80 zł.

Projekt partnerski, w którym uczestniczą: Lider Projektu – Gmina Nielisz oraz Partnerzy: Gmina Zwierzyniec, Gmina Szczeszczeszyn, Gmina Łabunie, Gmina Krasnobród, Gmina Serniki, Gmina Michów i Gmina Chodel.

Projekt realizowany w ramach Osi Priorytetowej 2 Cyfrowe Lubelskie, Działania 2.1 Cyfrowe Lubelskie, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.



Przebudowa drogi powiatowej nr 3260L

Tomaszów Lubelski – Krasnobród – Jacnia na odcinku Zielone – Krasnobród

W ramach zadania przebudowano drogę o długości około 6,7 km. Wykonano nową nawierzchnię i pobocza oraz oznakowanie pionowe i poziome, w tym oznakowanie aktywnego przejścia dla pieszych wraz z jego oświetleniem, przebudowano zjazdy oraz skrzyżowania, odtworzono rowy i oczyszczono przepusty, wykonano nowe przystanki.

Projekt był realizowany w latach 2019-2020 przez Powiat Zamojski w partnerstwie z Gminą Krasnobród przy dofinansowaniu z II naboru Funduszu Dróg Samorządowych.

Wartość zadania: 3 871 228,29 zł. Wkład Gminy Krasnobród: 871 026,00 zł.



Wykonanie studni głębinowej ST.1A z utworów górnokredowych oraz rekonstrukcja lub likwidacja studni głębinowej ST.1 w obrębie działki nr 20/3 w miejscowości Stara Huta, gm. Krasnobród

Zakres robót obejmował wykonanie nowej studni ST.1A ujęcia wód podziemnych z utworów górnokredowych o głębokości 80,0 m ppt oraz przeprowadzenie rekonstrukcji istniejącej studni ST.1. W związku z tym, że ujęcie w Starej Hucie zaopatruje w wodę kilka miejscowości (m.in. Malwuszczyno, Potok Senderki, Starą Hutę, Hucisko) w celu zapewnienia ciągłości dostaw wody zdecydowano się wykonać nową studnię na ujęciu, która stanowi aktualnie studnię podstawową, a istniejącą studnię zrekonstruować tak, aby pełniła funkcję studni awaryjnej.

Wartość prac: 99 015,00 zł.



Zachowanie i udostępnienie najatrakcyjniejszych elementów dziedzictwa naturalnego w Krasnobrodzie

Investycja realizowana od roku 2018, została zakończona w grudniu 2020 r.

Projekt realizowany w partnerstwie z Powiatem Zamojskim.

Całkowita wartość projektu: 2 047 589,60 zł.

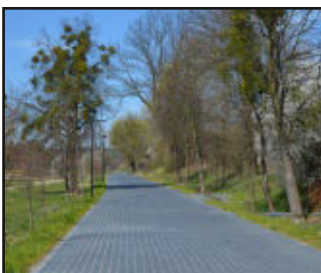
Projekt realizowany w ramach Osi Priorytetowej 7 Ochrona Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego, Działania 7.1 Dziedzictwo kulturowe i naturalne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.

Projekt składał się z 4 zadań, które obejmują:

Zadanie 1 - Branża drogowa (promenada ul. Młyńskiej)

W ramach zadania powstała nowa promenada spacerowa z kostki brukowej. Zamieniono stare płyty betonowe na nawierzchnię z kostki brukowej. Szerokość wykonanej promenady wynosi 5m. Długość ciągu spacerowego od km 0+000,00 do km 0+802,50. Przy trasie promenady wzmocnione zostało podłoże części poboczy pod ławkami.

Wartość zadania: 987 456,55 zł.

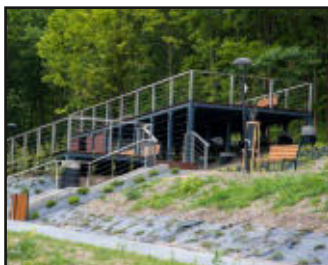


**Zadanie 2 - Branża elektryczna (oświetlenie i monitoring parku, oświetlenie promenady)**

W ramach zadania wykonano:

- oświetlenie promenady spacerowej w ul. Młyńskiej,
- oświetlenie promenady spacerowej na terenie rekreacyjnym przy zbiorniku wodnym zalew,
- oświetlenie parku na terenie zespołu pałacowo-parkowego przy sanatorium rehabilitacyjnym w Krasnobrodzie,
- instalacje monitoringu parku na terenie zespołu pałacowo-parkowego przy sanatorium rehabilitacyjnym w Krasnobrodzie.

Wartość zadania: 228 495,56 zł.

**Zadanie 3 - Branża budowlana (zagospodarowanie terenu parku i zalewu)**

W ramach zadania wykonano dwukondygnacyjny taras widokowy o konstrukcji stalowej z pomostami z desek z modrzewia syberyjskiego, elementy małej architektury umożliwiające odpoczynek tj. ławki z oparciami, brama wejściowa, drogowskazy oraz niezbędne kosze na śmieci, a teren parku przy sanatorium głównie w sąsiedztwie tarasu widokowego oraz wzdłuż ścieżki prowadzącej od ul. Młyńskiej zagospodarowano poprzez liczne nasadzenia (m.in. drzewa i krzewy owocowe, pnącza, rośliny ozdobne).

Wartość zadania 600 000,00 zł.

**Zadanie 4 - Turystyczna aplikacja mobilna, witryna www, ławka z panelem solarnym (ładowarka tel., wi-fi)**

W ramach zadania na terenie tarasu widokowego zamontowana została ławka z panelem solarnym. Powstała również turystyczna aplikacja mobilna oraz witryna www.

Wartość zadania: 43 844,58 zł.

Inwestycje drogowe

Remont ulicy Hipolita Gietki w Krasnobrodzie od km 0+000 do km 0+396

Wykonano remont ul. Gietki o długości 396m. Wykonano nawierzchnię z mieszanki mineralno-asfaltowej o grubości po zagęszczeniu 5cm, na podbudowie z mieszanki kruszywa niezwiązanego o grubości warstwy po zagęszczeniu 8 cm. Pobocza i zjazdy gruntowe ulepszono z mieszanki kruszywa niezwiązanego o grubości 8 cm.

Wartość robót: 164 752,84 zł.

**Remont ulicy Leśnej w Krasnobrodzie od km 0+000,00 do km 0+382,69**

Zakres robót obejmuje: roboty pomiarowe, usunięcie warstwy ziemi urodzajnej, wykonanie podbudowy z mieszanki kruszywa niezwiązanego oraz wykonanie nawierzchni z mieszanki mineralno-asfaltowej o długości 382,69m wraz z poboczami ulepszonymi.

Wartość robót: 86 039,98 zł. Planowany termin zakończenia prac: 31 maja 2021 roku.

**Remont dróg gminnych nr 110872L oraz 110856L w miejscowości Potok Senderki**

Wykonany został remont dróg gminnych nr 110872L oraz 110856L w miejscowości Potok Senderki. Wykonano nową nawierzchnię z mieszanek mineralno-bitumicznych na podbudowie z mieszanki kruszywa łamanego. Łączna długość wyremontowanych dróg w ramach niniejszej inwestycji wynosi 275,00 m.

Wartość zadania: 67 324,05 zł.

**Przebudowa drogi gminnej nr 110875L (ul. Wiśniowa) w miejscowości Krasnobród, odcinek od km 0+007,00 do km 0+202,00**

Wykonanie nawierzchni z kostki betonowej brukowej na ulicy Wiśniowej o długości 195 m, położonej na działce nr ewid. 138, 109, 108, 110/1, 1225, od km 0+007,00 do km 0+202,00.

Wartość robót: 233 579,72 zł. Planowany termin zakończenia prac: 30 czerwca 2021 r.

**Remonty cząstkowe nawierzchni dróg gminnych na terenie Gminy Krasnobród w roku 2020**

Wykonano remonty nawierzchni dróg gminnych masą mineralno-asfaltową w ilości 10t. Prace zostały przeprowadzone w następujących miejscowościach: Krasnobrodzie, Hutkowie, Potoku Senderki oraz w Zielonem.

Wartości prac: 12 546,00 zł.

Wbudowanie kruszywa drogowego frakcji 0-32 i 4-32 na terenie Gminy Krasnobród

Wbudowane zostało kruszywo drogowe w ilości ok. 250 ton w następujących miejscowościach: Hutków - 25 ton, - Małewszczyzna - 50 ton, Kaczórki - 25 ton, Grabnik - 30 ton, Wólka Husińska - 50 ton, Krasnobród ul. Andersa, Gietki, Sobieskiego i Św. Rocha - 70 ton.

Wartości prac: 16 605,00 zł.

W 2020 roku wykonane też były inne inwestycje drogowe. Ich realizacja była finansowana z Funduszu Sołeckiego, z którego sprawozdanie przedstawimy w kolejnym wydaniu GK.

*Referat funduszy unijnych i inwestycji
Urzędu Miejskiego w Krasnobrodzie*



78. ROCZNICA BITWY POD LASOWCAMI 4 lutego 2021 r.

